

הכנה לבחינת מועצה

חשבוונאות פיננסית מתקדמת סוגיות בצירופי עסקים ודוחות מאוחדים אורן בר-אל

יולי 2012

הכנה למועצה - יולי 2012

• סוגיות בצירופי עסקים:

- הגדרת עסק
- מה מהווה חלק מעסקת צירוף עסקים?
- ❖ הסדרים לשיפוי הנרכש, או בעליו הקודמים, בגין תשלום עלויות הקשורות לרכישה של הרוכש
- ❖ הסדרים לתשלומים מותנים לעובדים או לבעלי מניות קודמים
- ❖ סילוק יחסים קודמים בין הרוכש לנרכש
- ❖ מענקי תשלום מבוסס מניות שהוחלפו
- הטיפול בתמורה מותנית
- מדידת זכויות שאינן מקנות שליטה בעת צירוף עסקים
- העברת נכס לא פיננסי
- רכישה במהופך

• סוגיות בדוחות מאוחדים:

- איבוד שליטה
- רכישה בשלבים

הכנה למועצה - יולי 2012
עמוד 2

צירופי עסקים

הכנה למועצה - יולי 2012

הגדרת "עסק"

עסק מוגדר ב-IFRS 3

"מערכת משולבת של פעילויות ונכסים שניתן להפעילה ולנהל אותה במטרה לספק תשואה בצורת דיבידנדים, עלויות מזולות או הטבות כלכליות אחרות באופן ישיר למשקיעים או לבעלים אחרים, לחברים או למשתתפים"

- מערכת משולבת של פעילויות ונכסים מורכבת מ-3 מרכיבים:
- תשומות (inputs)
  - תהליכים (processes)
  - תפוקות (outputs)

הכנה למועצה - יולי 2012
עמוד 4

הגדרת "עסק"

- **תשומות** - משאב כלכלי כלשהו שיוצר, או שיש לו יכולת ליצור, תפוקות כאשר תהליך אחד או יותר מיושמים עליו.
- **תהליכים** - מערכת, תקן, פרוטוקול, מוסכמה או כלל כלשהם אשר, כאשר הם מיושמים על תשומה או על תשומות, יוצרים תפוקות או שיש להם היכולת ליצור תפוקות.
- **תפוקות** - התוצאה של ביצוע תהליכים על תשומות.

הכנה למועצה - יולי 2012
עמוד 5

הגדרת "עסק"

- **תשומות ותהליכים** - רכיבים חיוניים בכל עסק.
- אין חובה שהעסק יכלול את כל התשומות והתהליכים שבהם משתמש המוכר להפעלתו, אם ניתן לרכוש את העסק ולהמשיך להפיק תפוקות ממנו.
- **תפוקות** - אין חובה שלעסק יהיו תפוקות.
- **מערכת בשלב פיתוח ולא קיימות תפוקות** - ישקלו גורמים אחרים. לדוגמה:
  - המערכת החלה בפעילויות העיקריות המתוכננות שלה;
  - קיימים עובדים, קניין רוחני ותהליכים שניתן ליישם עליהן;
  - המערכת פועלת בהתאם לתוכנית להפיק תפוקות; וכן
  - יכולת להשיג גישה ללקוחות שירכשו את התפוקות.

הכנה למועצה - יולי 2012
עמוד 6

הגדרת "עסק"

- **התחייבויות** - כמעט לכל עסק יש התחייבויות אבל **אין חובה** שלעסק יהיו התחייבויות.
- **מוניטין** - אם אין ראיות סותרות, **קיומו** של מוניטין מעיד על כך שהמערכת מהווה עסק. אין חובה שלעסק יהיה מוניטין.
- הקביעה האם המערכת היא עסק מבוססת על השאלה האם משתתף בשוק **יכול** להפעיל ולנהל את המערכת כעסק:
  - **לא** רלוונטי לבדוק אם המוכר **הפעיל** את המערכת כעסק.
  - **לא** רלוונטי לבדוק אם הרוכש **מתכוון** להפעילה.

הכנה למועצה - יולי 2012
עמוד 7

עסקת צירוף עסקים

מה מהווה חלק מעסקת צירוף העסקים ?

הרוכש יכיר כחלק מעסקת הרכישה:
בתמורה שהועברה עבור הנרכש, **בנכסים שנרכשו**
וכן
בהתחייבויות שניטלו בעסקת ההחלפה עבור הנרכש.

עסקאות והסדרים נפרדים וכן יחסים קודמים לעסקת ההחלפה יטופלו בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומי.

הכנה למועצה - יולי 2012
עמוד 8

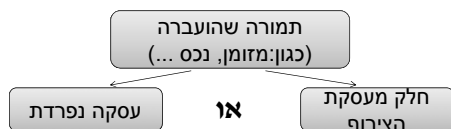

עסקת צירוף עסקים

על מנת לקבוע האם העסקה מהווה **חלק מעסקת צירוף עסקים** או **עסקה נפרדת**, על הרוכש להביא בחשבון את הגורמים הבאים:

1. **הסיבות** להתקשרות בעסקה, לשם הבנה מהי טובתו של כל אחד מהצדדים בעסקה.
2. **יזום** העסקה, האם היזום הינו הרוכש או הנרכש.
3. **עיתוי** העסקה ביחס לעסקת צירוף העסקים עצמה.

הכנה למועצה - יולי 2012
עמוד 9

עסקת צירוף עסקים

<u>עסקת נפרדת</u>	<u>חלק מעסקת הצירוף</u>	
בד"כ העסקה נבנית בעיקר לטובת הרוכש.	בד"כ העסקה נבנית בעיקר לטובת הנרכש/מוכר.	<u>הסיבות לעסקה</u>
לרוב היזום הינו הרוכש.	לרוב היזום הינו הנרכש/מוכר.	<u>יזום העסקה</u>
מהו עיתוי העסקה, האם התבצע במהלך או במועד שקדם למשא ומתן בדבר תנאי עסקת צירוף העסקים. יש לבחון כל מקרה לגופו.		<u>עיתוי העסקה</u>

הכנה למועצה - יולי 2012
עמוד 10

עסקאות נפרדות מצירוף העסקים

עסקאות שהתקשרות בהן נועדה בעיקר לטובת הישות המשולבת של הנרכש/רוכש לאחר העסקה תטופל כעסקה נפרדת ולא במסגרת צירוף העסקים.

התקן מספק מספר דוגמאות לעסקאות שעלויות בגין לא ייחשבו כחלק מצירוף העסקים:

א-עסקה שמשפה את הנרכש, או את הבעלים הקודמים שלו, בגין תשלום **עלויות הקשורות לרכישה** של הרוכש.

ב-עסקה **שמתגמלת עובדים של הנרכש, או את הבעלים הקודמים** שלו, עבור שירותים בעתיד.

ג-עסקה שנועדה ליישוב **יחסים קודמים** בין הרוכש לבין הנרכש.

הכנה למועצה - יולי 2012
עמוד 11

עסקאות המשפות את הנרכש או את הבעלים הקודמים שלו בגין תשלום עלויות הקשורות לרכישה

דוגמא

▪ במהלך מו"מ שהתקיים בין חברה א' ל-80% מבעלי המניות של חברה ב' בנוגע לרכישה פוטנציאלית, הוזמנו ע"י מוכר המניות הערכות שוויו באשר לשווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות של חברה ב'.

▪ שכר טרחה - 30,000 ₪.

▪ חברה א' סיכמה עם מוכר המניות כי היא תשפה אותו ב-60% מעלות הערכות השווי במידה והמו"מ יצליח, והוא יגולם במסגרת התמורה.

▪ ב-1.1.14 רכשה חברה א' 80% מהמניות של חברה ב' תמורת 500,000 ₪.

הכנה למועצה - יולי 2012
עמוד 12

עסקאות המשפות את הנרכש או את הבעלים הקודמים שלו בגין תשלום עלויות הקשורות לרכישה

פתרון

יש לנטרל מהתמורה 18,000 ₪ - חלקה של חברה א' בעלות הערכת השווי ולרשום אותה כהוצאה שוטפת.

- ח. עלות צירוף עסקים 482,000
- ח. הוצאות אחרות 18,000
- ז. מזומן 500,000

הכנה למועצה - יולי 2012
עמוד 13

הסדרים לתשלומים מותנים לעובדים או לבעלי המניות שמכרו

בחינת מהות ההסדר – הסיבות, היזום והעיתוי (סעיף ב' 50)

סימנים נוספים (סעיף ב' 55)

החלטה - חלק מצירוף העסקים / עסקה נפרדת

הכנה למועצה - יולי 2012
עמוד 14

הסדרים לתשלומים מותנים לעובדים או לבעלי המניות שמכרו - סימנים נוספים

1. הקשר שבין תנאי העסקה לבין התמורה המותנית.
2. האם קיימת חפיפה בין תקופת העסקה לבין התשלום המותנה.
3. רמת תגמול העובדים (בעלי המניות שמכרו), מלבד לתשלומים המותנים, בהשוואה לתגמול עובדי מפתח אחרים.
4. יחס התגמול בין בעל מניות שמכר והינו עובד, לזה שאינו עובד.
5. נבחן האם מספר המניות שהוחזקו ע"י בעלי המניות לפני המכירה מהווה חלק עיקרי/חלק קטן ממניות הנרכש.
6. הקשר שבין סכום התמורה הראשונית שהועברה וכן התשלומים המותנים הנוספים שיועברו, לבין הערכת השווי של הנרכש.
7. הנוסחה ששימשה לקביעת סכום התשלום המותנה.
8. הסדרים גלויים וסוגיות נוספות להסדר המרכזי.

הכנה למועצה - יולי 2012
עמוד 15

הסדרים לתשלומים מותנים לעובדים או לבעלי המניות שמכרו

דוגמא א'

הסכם ההעסקה של מנכ"ל חברה ב' קובע כי במקרה בו חברה ב' תימכר לחברה אחרת, המנכ"ל יקבל לידיו תשלום בסך 5 מיליון ש"ח באם ילווה את חברה ב' בזמן רכישה על ידי חברה אחרת. חברה א' רוכשת את חברה ב'. המנכ"ל של חברה ב' אינו מחויב להישאר בתפקידו לאחר מועד הרכישה.

הכנה למועצה - יולי 2012
עמוד 16

הסדרים לתשלומים מותנים לעובדים או לבעלי המניות שמכרו

פתרון דוגמא, נבחן את מהות ההסכם:

גורם	משמעות
חסיבה לעסקה	התשלום בסך 5 מיליון נכלל בהסכם ההעסקה של המנכ"ל ונועד להבטיח כי יישאר בתפקידו בזמן רכישה עתידית של חברה ב'.
יזום העסקה	הטבה כלכלית למנכ"ל חברה ב'. התשלום נקבע על ידי חברה ב' (הנרכשת) ולטובתה, במקרה של רכישה עתידית.
תזמון העסקה	חברה ב' הינה היוזמת. הסכם העסקה שכלל את התשלום האמור, קדם לרכישה. נקבע לפני עסקת צירוף העסקים, וייצא לפועל במקרה בו תימכר חברה ב'.

חלק מעלות צירוף עסקים

חלק מעלות צירוף עסקים

חלק מעלות צירוף עסקים

הכנה למועצה - יולי 2012
עמוד 16

הסדרים לתשלומים מותנים לעובדים או לבעלי המניות שמכרו

דוגמא ב'

- ב-1.1.14 רכשה חברה א' 100% מהמניות של חברה ב' תמורת 5,000 ש"ח.
- במהלך המו"מ סוכם כי חברה א' תשלם לעובדי המפתח של חברה ב' מענק בסך 1,000 ש"ח וזאת אם הם ימשיכו לעבוד בחברה במשך שנתיים מתאריך צירוף העסקים.
- באם העובדים יתפטרו במשך התקופה הנ"ל, אזי הם לא יהיו זכאים למענק.
- המענק לא הובטח לעובדים הנ"ל ע"י חברה ב' לפני המו"מ לצירוף העסקים.

הכנה למועצה - יולי 2012
עמוד 16

הסדרים לתשלומים מותנים לעובדים או לבעלי המניות שמכרו

פתרון דוגמא, נבחן את מהות ההסכם:

גורם	משמעות	אינו חלק מעלות צירוף עסקים
הסיבה לעסקה	חברה א' רצתה להסתייע בידע של עובדי מפתח בחברה ב' לאחר צירוף העסקים. הטבה לחברה א'.	
יוזם העסקה	חברה א' היא שיזמה את העסקה לטובתה בלבד. חברה א' הינה היוזמת.	
תזמון העסקה	ההסכם נחתם לאחר שהמו"מ החל. נקבע במהלך עסקת צירוף העסקים.	

הכנה למועצה - יולי 2012
עמוד 19

סילוק יחסים קודמים בין הרוכש לבין הנרכש בצירוף עסקים

יחסים קודמים -

יתכן שבין הרוכש לבין הנרכשת התקיימו יחסים לפני שהם שקלו את צירוף העסקים, יחסים אלו מכונים "יחסים קודמים". יחסים קודמים בין הרוכש לבין הנרכש עשויים להיות **חוזיים** (ספק, לקוח) או **לא חוזיים** (תובע ונתבע).

זכויות שנרכשו בחזרה -

רוכש עשוי לרכוש בחזרה זכות שהוא העניק לפני כן לנרכש להשתמש באחד או יותר מנכסי הרוכש, שהוכרו או שלא הוכרו. זכות שנרכשה בחזרה היא **נכס בלתי מוחשי** הניתן לזיהוי שהרוכש מכיר בו בנפרד מהמוניטין.

הכנה למועצה - יולי 2012
עמוד 20

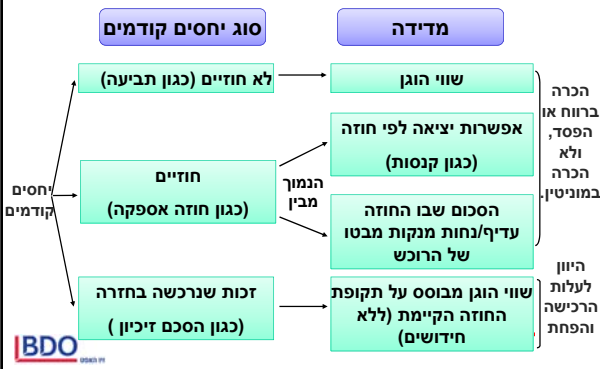

סילוק יחסים קודמים בין הרוכש לבין הנרכש בצירוף עסקים

סילוק יחסים קודמים בין הרוכש לבין הנרכש בצירוף עסקים

דוגמה

- חברה א' רוכשת רכיבים אלקטרוניים מחברה ב' במחיר קבוע בהתאם לחוזה אספקה ל- 5 שנים.
- המחיר שנקבע בהתאם לחוזה האספקה גבוה מהמחיר בשוק לרכישת רכיבים זהים מספק אחר במועד צירוף העסקים.
- חוזה האספקה מאפשר לחברה א' לסיים את החוזה לפני תום 5 השנים על ידי תשלום קנס בסך 6 מיליון ש"ח.
- לאחר שנתיים ממועד חתימת החוזה חברה א' רוכשת את חברה ב' בתמורה ל- 50 מיליון ש"ח המהווים את שויה ההוגן של ב' למועד הרכישה.

הכנה למועצה - יולי 2012
עמוד 22

סילוק יחסים קודמים בין הרוכש לבין הנרכש בצירוף עסקים

- מהערכת השווי של חברה ב' עולה כי השווי של חוזה האספקה הינו 8 מיליון ש"ח:
- 3 מיליון ש"ח מיוחסים לשווי הוגן של חוזה סטנדרטי בשוק דהיינו לקשרי הלקוחות ול"מאמץ המכירה".
  - 5 מיליון ש"ח מיוחסים לעודף המחיר הנקוב בחוזה ביחס לחוזה בתנאים דומים בשוק.
  - לחברה ב' **אין** נכסים בלתי מוחשיים נוספים הקשורים לחוזה האספקה.
  - חברה א' **לא** הכירה בהתחייבות כלשהי בגין חוזה האספקה לפני צרוף העסקים.

הכנה למועצה - יולי 2012
עמוד 23

סילוק יחסים קודמים בין הרוכש לבין הנרכש בצירוף עסקים

פתרון דוגמא

בדוגמה זו חברה א' תכיר בהפסד בסך 5 מיליון ש"ח שהוא הסכום הנמוך מבין הקנס בסך 6 מיליון ש"ח לבין הסכום שבו החוזה נחות מבחינת חברה א' 5 מיליון ש"ח. יתרת שווי החוזה בסך 3 מיליון ש"ח תוכר כחלק מיתרת המוניטין. ההשלכות של הכרה בהפסד במועד צרוף העסקים בסך 5 מיליון ש"ח הינם שעלות צרוף העסקים (התמורה שהועברה) תותאם מ- 50 מיליון ש"ח ל-45 מיליון ש"ח.

ח' הפסד
ד' מזומן 5 מיליון ש"ח

הכנה למועצה - יולי 2012
עמוד 24

סילוק יחסים קודמים בין הרוכש לבין הנרכש בצירוף עסקים

המשך דוגמא,
בהתבסס על נתוני הדוגמה הקודמת נניח כעת כי חברה א' הכירה בהתחייבות בספרים בסך 6 מיליון ש"ח בגין חוזה האספקה לפני צרוף העסקים כחוזה מכביד בהתאם ל- IAS 37.

כיצד על חברה א' להכיר בחוזה האספקה בעת צרוף העסקים ?

הכנה למועצה - יולי 2012
עמוד 25

סילוק יחסים קודמים בין הרוכש לבין הנרכש בצירוף עסקים

פתרון דוגמא,
במקרה זה חברה א' תכיר ברווח של 1 מיליון ש"ח בגין יישוב יחסים קודמים במועד צרוף העסקים ההפרש בין 5 מיליון ש"ח הפסד שיוכר לבין סילוק התחייבות שהוכרה בעבר בסך 6 מיליון ש"ח.
במילים אחרות חברה א' סילקה התחייבות במאזן של 6 מיליון ש"ח בתמורה ל- 5 מיליון ש"ח וכתוצאה מכך הכירה ברווח בסך 1 מיליון ש"ח.

- ח' התחייבות בספרי חברה א' 6 מיליון ש"ח
- ז' מזומן 5 מיליון ש"ח
- ד' רווח מסילוק התחייבות 1 מיליון ש"ח

הכנה למועצה - יולי 2012
עמוד 26

סילוק יחסים קודמים בין הרוכש לבין הנרכש בצירוף עסקים

דוגמא - זכויות שנרכשו בחזרה
חברה א' מעניקה הסכם הזיכיון לחברה ב' לשימוש בשם המסחר של א' במחוז בו ב' פועלת. לאחר שנתיים חברה א' רוכשת 100% מחברה ב' בתמורה ל- 50,000 ש"ח להלן נתונים בדבר שווים ההוגן של הנכסים המזוהים בחברה ב':
למועד הרכישה:

- זכות שימוש בשם מסחרי (הסכם הזיכיון) 20,000 ש"ח
- רשימת לקוחות 10,000 ש"ח
- רכוש קבוע 15,000 ש"ח

במועד הרכישה הסכם הזיכיון הינו בהתאם לתנאי השוק ולכן חברה א' לא תכיר ברווח או הפסד כתוצאה מיישוב יחסים קודמים, כמו כן הסכם הזיכיון הינו לתקופה קבועה מראש ואינו ניתן לחדוש.

הכנה למועצה - יולי 2012
עמוד 27

סילוק למעשה של יחסים קודמים בין הרוכש לבין הנרכש בצירוף עסקים

פתרון דוגמא: חברה א' תכיר בנכס בלתי מוחשי בהתאם לשווי ההוגן במועד הרכישה בסך 20,000 ש"ח. בהתאם תכיר חברה א' במוניטין בסך 5,000 ש"ח.

$$50,000 - (20,000 + 10,000 + 15,000) = 5,000$$

הכנה למועצה - יולי 2012
עמוד 28

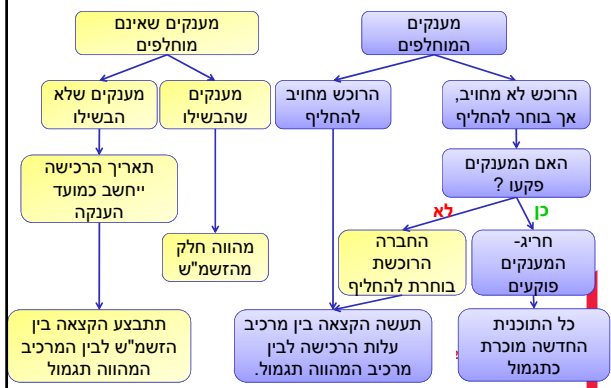

מענקי תשלום מבוסס מניות של הרוכש שהוחלפו תמורת מענקים שהוחזקו על ידי עובדי הנרכש

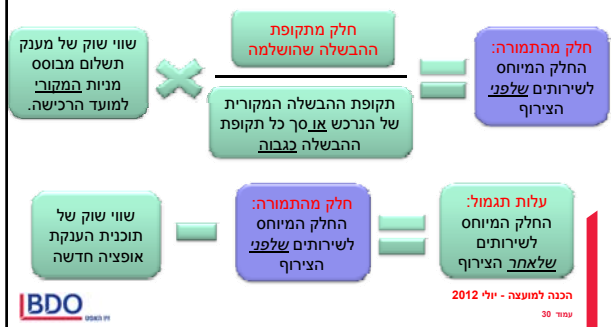

מענקי תשלום מבוסס מניות של הרוכש שהוחלפו תמורת מענקים שהוחזקו על ידי עובדי הנרכש

הנחיות מדידה -

הכנה למועצה - יולי 2012
עמוד 30

**מענקי תשלום מבוסס מניות של הרוכש שהוחלפו
תמורת מענקים שהוחזקו על ידי עובדי הנרכש**

דוגמא:

חברה ב' העניקה תוכנית אופציות לעובדיה, בהתאם לתנאי התוכנית האופציות יבשילו במידה והעובדים יעבדו במשך 3 שנים. חברה ב' טיפלה בתוכנית בהתאם ל-IFRS 2. לאחר שנתיים, חברה א' רוכשת את חברה ב', בהתאם להסכם הרכישה חברה א' מחויבת להחליף את התוכנית. חברה א' מנפיקה תוכנית אופציות חדשה, לפיה האופציות יבשילו לאחר שנתיים.

- השווי שוק של תוכנית הענקת האופציות המקורית למועד הרכישה הינו 100 אלפי ₪.
- השווי שוק של תוכנית הענקת האופציות החדשה הינו 120 אלפי ₪.

הכנה למועצה - יולי 2012
עמוד 31

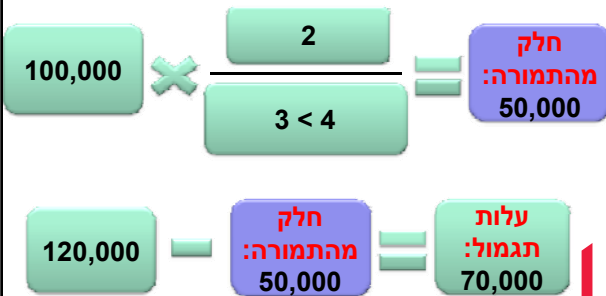

**מענקי תשלום מבוסס מניות של הרוכש שהוחלפו
תמורת מענקים שהוחזקו על ידי עובדי הנרכש**

הכנה למועצה - יולי 2012
עמוד 32

**מענקי תשלום מבוסס מניות של הרוכש שהוחלפו
תמורת מענקים שהוחזקו על ידי עובדי הנרכש**

במקרה בו האומדן החזוי להבשלת המענק נמוך מהחלק שיוחס לשירותים שניתנו לפני הצירוף נטפל כדלקמן:

לדוגמא -

אם בדוגמא הקודמת הרוכש היה חוזה שרק 95% מהמענק יבשיל, כאשר השווי שוק של התוכנית המקורית נמדד ב-100,000, אזי הסכום שהיה מיוחס לשירותים שלפני הינו כדלקמן:

הכנה למועצה - יולי 2012
עמוד 33

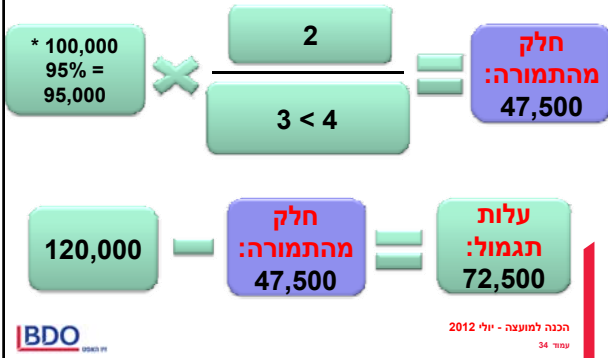

**מענקי תשלום מבוסס מניות של הרוכש שהוחלפו
תמורת מענקים שהוחזקו על ידי עובדי הנרכש**

**מענקי תשלום מבוסס מניות של הרוכש שהוחלפו
תמורת מענקים שהוחזקו על ידי עובדי הנרכש**

חריג להנחיות המדידה – בחלק מהמצבים מענקי הנרכש עשויים לפקוע כתוצאה מצירוף עסקים.

- במקרה של החלפה וולונטרית (החברה הרוכשת בוחרת האם להחליף).
- כאשר פקעו המענקים, יש להכיר בכל התוכנית החדשה כתגמול (שירותי עובד עתידיים).

← שירותי עובד שינתנו מאוים עלות תגמול לאחר צירוף העסקים

הכנה למועצה - יולי 2012
 עמוד 35

**מענקי תשלום מבוסס מניות של הרוכש שהבשילו
בתאריך צירוף העסקים ולא הוחלפו ע"י הרוכש**

דוגמא:

- חברה ב' העניקה תוכנית אופציות לעובדיה, בהתאם לתנאי התוכנית האופציות יבשילו במידה והעובדים יעבדו במשך 3 שנים.
- חברה ב' טיפלה בתוכנית בהתאם ל-IFRS 2.
- לאחר 3 שנים, חברה א' רוכשת 80% מחברה ב'.
- השווי של האופציות במועד ההענקה הינו - 0.2 מליון ₪.
- השווי ההוגן של האופציות במועד צירוף העסקים הינו - 0.5 מליון ₪.
- בהתאם להסכם הרכישה חברה א' אינה מחויבת להחליף את התוכנית, והיא מחליטה לא להחליף את המענקים המקוריים.

הכנה למועצה - יולי 2012
 עמוד 36

מענקי תשלום מבוסס מניות של הנרכש שהבשילו בתאריך צירוף העסקים ולא הוחלפו ע"י הרוכש

פתרון:

• המענקים הנ"ל הבשילו בתאריך צירוף העסקים והם ימדדו לפי השווי ההוגן בתאריך צירוף העסקים.

• הטיפול בדוחות המאוחדים:

חובה מוניטין 500
זכות זכויות שאינן מקנות שליטה 500

הכנה למועצה - יולי 2012
עמוד 37

מענקי תשלום מבוסס מניות של הנרכש שלא הבשילו בתאריך צירוף העסקים ולא הוחלפו ע"י הרוכש

דוגמא:

• חברה ב' העניקה תוכנית אופציות לעובדיה, בהתאם לתנאי התוכנית האופציות יבשילו במידה והעובדים יעבדו במשך 5 שנים.

• חברה ב' טיפלה בתוכנית בהתאם ל- IFRS 2.

• לאחר שנתיים, חברה א' רכשת 80% מחברה ב'.

• השווי של האופציות במועד ההענקה הינו - 350 אלפי ש"ח.

• השווי ההוגן של האופציות במועד צירוף העסקים הינו - 600 אלפי ש"ח.

• בהתאם להסכם הרכישה חברה א' אינה מחויבת להחליף את התוכנית, והיא אינה מחליפה את המענקים המקוריים.

הכנה למועצה - יולי 2012
עמוד 38

מענקי תשלום מבוסס מניות של הנרכש שלא הבשילו בתאריך צירוף העסקים ולא הוחלפו ע"י הרוכש

פתרון:

• המענקים הנ"ל לא הבשילו בתאריך צירוף העסקים.
• יש לבצע הקצאה בין הזשמ"ש לבין המרכיב המהווה תגמול, בהתאם לשווי ההוגן במועד צירוף העסקים.

• המרכיב שיוקצה לזשמ"ש:

$$600 \times \frac{2}{5} = \text{חלק מהזשמ"ש: } 240$$

חובה מוניטין 240
זכות זכויות שאינן מקנות שליטה 240

הכנה למועצה - יולי 2012
עמוד 39

מענקי תשלום מבוסס מניות של הנרכש שלא הבשילו בתאריך צירוף העסקים ולא הוחלפו ע"י הרוכש

המרכיב שיהווה תגמול:

$$600 \times \frac{3}{5} = \text{חלק מהזש"ש: 360}$$

הסכום שיוכר בגין המענק בכל שנה במשך 3 השנים שנותרו:

חובה הוצאות בגין תשלום מבוסס מניות 120
זכות קרן הון תשלום מבוסס מניות 120

הכנה למועצה - יולי 2012
עמוד 40

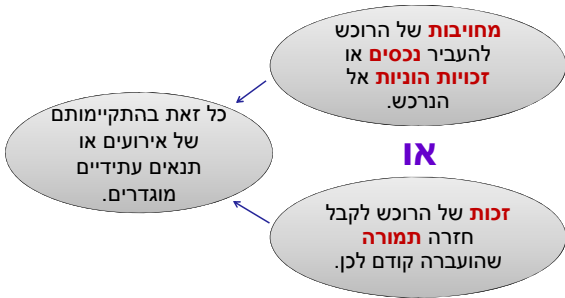

הטיפול החשבונאי בתמורה מותנית

מהי תמורה מותנית ?

הכנה למועצה - יולי 2012
עמוד 41

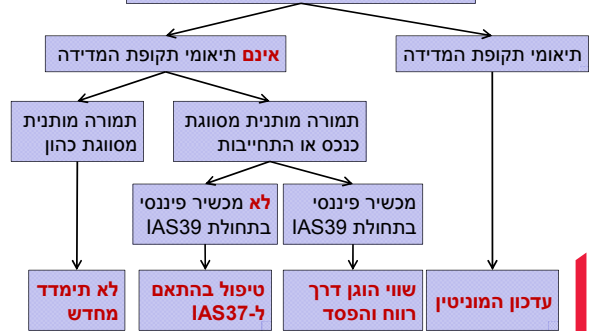

הטיפול החשבונאי בתמורה מותנית

ממה נובעים השינויים בתמורה המותנית ?

הכנה למועצה - יולי 2012
עמוד 42

הטיפול החשבונאי בתמורה מותנית

סיווג תמורה מותנית כהון או כהתחייבות - קריטריונים לבחינה:

1. תמורה מותנית שתיושב במספר קבוע של מכשירים הוניים של המנפיק תטופל **כהון**. אחרת, אם ההסכם ייושב במספר משתנה של מכשירים הוניים הטיפול בתמורה המותנית הוא **כהתחייבות**.

2. בהסכמים בהם קיימים מספר יעדים יש לבחון האם יש צורך בעמידה בכל התנאים המתלים יחד או שכל תנאי מהווה יעד נפרד בגינו יונפקו מכשירים הוניים.

הכנה למועצה - יולי 2012
עמוד 43

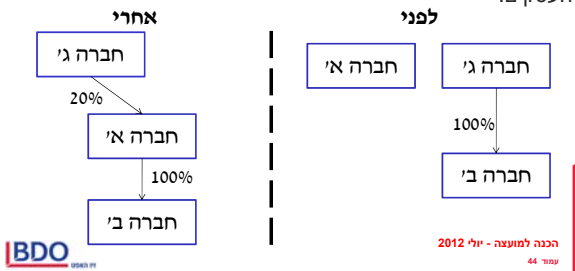

הטיפול החשבונאי בתמורה מותנית

חברה א' רוכשת את חברה ב' תמורת הקצאת 1,000 ממניותיה לחברה ג' (בעלת המניות הקודמת של חברה א'). בנוסף, קיים בהסכם מרכיב של תמורה מותנית שיתברר שנה לאחר מועד צירוף העסקים.

הכנה למועצה - יולי 2012
עמוד 44

הטיפול החשבונאי בתמורה מותנית

- הנפקת 100 מניות נוספות אם רווחי ב' לשנה החל ממועד צירוף העסקים יעלו מעל 2,000 ₪ ← **הון**
- הנפקת 100 מניות נוספות אם רווחי ב' לשנה החל ממועד צירוף העסקים יעלו מעל 2,000 ₪ ובנוסף, הנפקת מניה נוספת על כל רווח נוסף של 20 ₪ מעבר לכך ← **התחייבות**
- הנפקת מניות נוספות אם מחיר מניית חברה א' ירד מתחת ל-40 ₪ על מנת לשמר את התמורה בצירוף העסקים בסך 40,000 ₪. ← **התחייבות**

הכנה למועצה - יולי 2012
עמוד 45

הטיפול החשבונאי בתמורה מותנית המסווגת כהון

דוגמא:

- חברה א' רכשה ב-1.1.11 40% מחברה ב' תמורת 300 אלפי ₪.
- סוכם כי חברה א' תנפיק לבעלי המניות של חברה ב' (המוכרים) 10,000 מניות אם הרווח של חברה ב' בשנת 2011 יעלה על 600 אלפי ₪.
- השווי ההוגן של התמורה המותנית ליום 1.1.11 וליום 31.12.11 הוא 100 ו-120 אלפי ₪ בהתאמה.
- הרווח של חברה ב' לשנת 2011 הסתכם בכ-850 אלפי ₪.

הכנה למועצה - יולי 2012
עמוד 46

הטיפול החשבונאי בתמורה מותנית המסווגת כהון

1.1.11:

ח. השקעה בחברה כלולה	400	=	300 + 100
ז. מזומן	300		
ז. קרן הון	100		

31.12.11:

ח. קרן הון	100
ז. הון מ"ר	10
ז. פרמיה	90

הכנה למועצה - יולי 2012
עמוד 47

מידת זכויות שאינן מקנות שליטה בעת צירוף עסקים

IFRS 3.19: "בכל צירוף עסקים, הרוכש ימדוד זכויות כלשהן שאינן מקנות שליטה בנרכש לפי שווי הוגן או לפי החלק היחסי של הזכויות שאינן מקנות שליטה בנכסים נטו הניתנים לזיהוי של הנרכש".

פרויקט שיפור התקינה הבינ"ל - מאי 2010:

- סעיף 19 חל רק לזכויות שמייצגות זכויות בעלות בהווה ומקנות למחזיקים בהן חלק יחסי בנכסים נטו במקרה של חיסול.
- כל הרכיבים האחרים של זכויות שאינן מקנות שליטה ימדדו בשווי הוגן שלהם למועד הרכישה אלא אם בסיס מדידה אחר נדרש על ידי תקני דיווח כספי בינלאומיים.

הכנה למועצה - יולי 2012
עמוד 48

דוגמא מספר 1 - אג"ח/חלואה להמרה

- חברה א' רכשה 100% מהמניות של חברה ב'.
- חברה ב' הנפיקה לצד ג' לפני מועד צירוף העסקים אג"ח להמרה.
- השווי ההוגן של האג"ח להמרה הינו 100 ₪. השווי של האג"ח ללא רכיב ההמרה הינו 90 ₪.
- האג"ח מהווה מכשיר מורכב.

שאלה:

- כיצד יש למדוד את הזכויות שאינן מקנות שליטה בגין האג"ח להמרה?

הכנה למועצה - יולי 2012
עמוד 49

דוגמא מספר 1 - אג"ח להמרה

פתרון:

- בהתאם לאמור בתיקון, יש למדוד את הזשמ"ש בהתאם לבסיס המדידה הנדרש על ידי תקני דיווח כספי בינלאומיים.
- במקרה הנ"ל התקן הרלוונטי למדידת המכשיר הוא IAS 32.
- יש למדוד את השווי ההוגן של האג"ח במועד צירוף העסקים.
- יש למדוד תחילה את רכיב ההתחייבות והסכום השיורי (P.N) מיוחס לרכיב ההוני.
- הסכום שיוקצה לזכויות שאינן מקנות שליטה במקרה דנן יהיה:
 $100 - 90 = 10$

הכנה למועצה - יולי 2012
עמוד 50

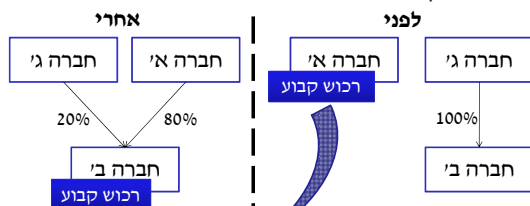

העברת נכס לא פיננסי במסגרת צירוף העסקים

- חברה א' רכשת 80% מחברה ב' בתמורה להעברת רכוש קבוע לחברה ב'.
- עלותו המופחתת של הרכוש הקבוע 100,000 ₪ ושווי ההוגן 170,000 ₪.
- שוויים ההוגן של הנכסים המזוהים נטו בחברה ב' הינו 40,000 ₪.

הכנה למועצה - יולי 2012
עמוד 51

העברת נכס לא פיננסי במסגרת צירוף העסקים

בהתאם לגישת הישות הכלכלית האחת, הרכוש הקבוע לא נגרע בדוחות הכספיים המאוחדים ולכן סוגיית ההכרה ברווח או הפסד בגין העברת הרכוש הקבוע כלל לא רלוונטית.

פקודת יומן בדוחות הכספיים המאוחדים ביום צירוף העסקים:

ח' מוניטין	2,000	(1)
ח' נכסים נטו	40,000	איחוד נכסים נטו של חברה ב'
ז' זכויות שאינן מקנות שליטה	42,000	$20\% * (170,000 + 40,000) =$
(1) תמורה		
חברה א' לא יכולה להכיר ברווח ולכן תכיר בתמורה על סמך הנכס בספריה	100,000	
זש"ש	42,000	
עלות צירוף העסקים	142,000	
בניכוי נכסים נטו	(140,000)	$100,000 + 40,000 =$
מוניטין	2,000	

BDO

הכנה למועצה - יולי 2012

עמוד 52

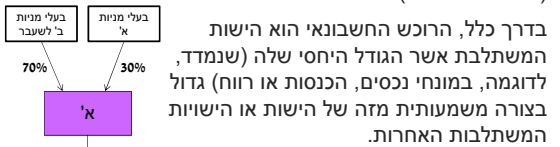

רכישה במהופך

בדרך כלל, בצירוף עסקים שמבוצע בעיקר באמצעות החלפת זכויות הונויות, הרוכש הוא הישות שמנפיקה את הזכויות הונויות שלה.

רכישה במהופך מתרחשת כאשר הישות שמנפיקה ניירות ערך (הרוכש המשפטי) מזוהה כ**נרכש** לצרכים חשבונאיים.

בדרך כלל, הרוכש החשבונאי הוא הישות המשתלבת אשר הגודל היחסי שלה (שנמדד, לדוגמה, במונחי נכסים, הכנסות או רווח) גדול בצורה משמעותית מזה הישות או הישויות המשתלבות האחרות.

הטיפול החשבונאי: יישום שיטת הרכישה על הרוכשת המשפטית

BDO

הכנה למועצה - יולי 2012

עמוד 53

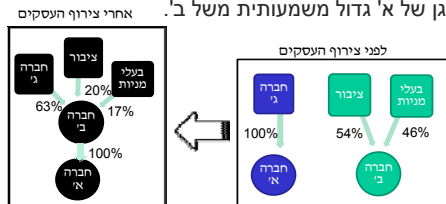

רכישה במהופך - דוגמה

- חברה ב' ציבורית וחברה א' פרטית, נכנסו לצירוף עסקים.
- חברה ב' רכשה 100% מחברה א' תמורת הנפקת מניות לחברה ג'. בהסכם הרכישה, חברה ב' היא ה**רוכשת המשפטית**.
- לא היו קשרים בין חברה ב' לבין חברה ג' לפני העסקה.
- השווי ההוגן של א' גדול משמעותית משל ב'.

BDO

הכנה למועצה - יולי 2012

עמוד 54

רכישה במהופך - עיקרי ההסכם

- דירקטוריון א' כולל יושב ראש ו-10 חברים נוספים. היו"ר ו-5 דירקטורים מונו על ידי ב'. 5 דירקטורים נוספים מונו על ידי ג'.
- הדירקטוריון ישאף לקבל החלטות פה אחד, אולם אם לא ניתן אזי החלטות יוכרעו על בסיס רוב רגיל.
- ל-5 הדירקטורים שמונו על ידי ג' יש זכויות **וטו בנושאים חשובים** מסוימים (זכויות מגינות).
- המנכ"ל והמשנה למנכ"ל ממונים על ידי חברה ב' על בסיס שנתי.
- ההסכם יישאר בתוקף עד 31 בדצמבר 2011. הוא יסתיים אם ב' או ג' יפסיקו להחזיק ניירות ערך של החברה, או לפי הסכם.

הכנה למועצה - יולי 2012
עמוד 55

רכישה במהופך - פתרון

- מדובר **ברכישה במהופך** וחב' א' צריכה להיחשב כרוכשת בצירוף העסקים
- ✓ הרכב הדירקטוריון לא נותן לחברה ב' / לבעלי המניות הקודמים של חברה ב' את הכוח לקבוע את המדיניות הפיננסית והתפעולית כי לחברי הדירקטוריון שמונו על ידי ג' זכויות וטו על החלטות עיקריות.
  - ✓ **תיאורטית** לחברה ב' יש את הכוח לגבש רוב, אך כאשר אפשרי, החלטות מתקבלות פה אחד. ולנציגי ג' זכויות וטו.
  - ✓ תיאורטית החברה ממנה את רוב הדירקטוריון, אך כאשר אפשרי החלטות מתקבלות פה אחד.
  - ✓ השווי ההוגן של א' היה גדול באופן משמעותי משל החברה.

הכנה למועצה - יולי 2012
עמוד 56

רכישה במהופך - האם רק במניות?

- ייתכן כי מדובר בעסקה במזומן -
- חברה א' החזיקה 100% מחברה ב'.
- חברה ג' היא חברה ציבורית שלמועד העסקה יש לה קופת מזומנים של 200 מיליון וללא פעילות עסקית.
- חברה ג' שילמה 180 מיליון לחברה א' תמורת חברה ב'.
- חברה א' שילמה 160 מיליון לבעלי השליטה בחברה ג' תמורת 75% מהמניות של חברה ג' (כל החזקה).

הכנה למועצה - יולי 2012
עמוד 57

דוחות מאוחדים

הכנה למועצה - יולי 2012

איבוד שליטה

איבוד שליטה יכול להיות תוצאה ישירה של עסקה אחת או תוצאה מצטברת של מספר עסקאות.

ההבדל בטיפול החשבונאי -
שינוי בשיעור ההחזקה ללא איבוד שליטה יטופל כעסקה במישור ההוני, לעומת זאת, איבוד שליטה מלווה בהכרה ברווח או הפסד.

הכנה למועצה - יולי 2012
עמוד 59

איבוד שליטה – תוצאה מצטברת של מס' עסקאות

סממנים לקביעה שיש לטפל במספר עסקאות כעסקה אחת:

- כניסה לאותן עסקאות תוך מתן תשומת לב לכלל העסקאות ובראייה כוללת.
- העסקאות מהוות ויוצרות עסקה אחת שתוכננה להשיג מטרה מסחרית כוללת.
- ביצוע אחת העסקאות תלוי בביצוע עסקה אחרת אחת לפחות.
- עסקה בודדת שנבחנת בפני עצמה אינה מוצדקת מבחינה כלכלית אך היא מוצדקת כאשר בוחנים אותה יחד עם עסקאות אחרות.

הכנה למועצה - יולי 2012
עמוד 60

איבוד שליטה - דוגמה

- חברה א' מחזיקה 52% ממניות חברה ב' ושולטת בה.
- כתוצאה ממימוש אופציות על ידי עובדים דוללה חברה א' לשיעור החזקה של 49%.
- לחברה א' אין כוונה לאבד שליטה בחברה ב' ולכן היא רוכשת מניות נוספות בבורסה ומגיעה לשיעור החזקה של 51%.

האם מדובר במספר עסקאות לגבי כל אחת מהן יבוצע טיפול נפרד או לחילופין האם יש להתייחס אל שתיהן כעסקה אחת?

הכנה למועצה - יולי 2012
עמוד 61

איבוד שליטה - דוגמה

טיפול כשתי עסקאות -

1. ירידה מ-52% ל-49% : איבוד שליטה - גריעת ההשקעה בחברה ב' והכרה ברווח או הפסד. הכרה בהשקעה בשווי מאזני בחברה ב' בהתאם לשווייה ההוגן.
2. עלייה מ-49% ל-51% : השגת שליטה - גריעת ההשקעה בחברה ב' והכרה ברווח או הפסד. צירוף עסקי חברה ב'.

טיפול כעסקה אחת - ירידה מ-52% ל-51% : שינוי בשיעור החזקה ללא איבוד שליטה - השינוי בשיעור החזקה יטופל כעסקה הוגית.

מכיוון ולחברה אין כוונה לאבד את שליטה בחברה ב' נראה כי הטיפול כעסקה אחת נכון יותר

הכנה למועצה - יולי 2012
עמוד 62

דוגמאות מהשטח

- בית המשפט העליון לא אישר את מיזוגן של בזק ודי.בי.אס שירותי לוויין (yes) בדרך של מימוש כתבי אופציות של yes שבזק מחזיקה.
- משמעות החלטה- בזק איבדה את היכולת להפוך לבעלת שליטה ולא תוכל להגדיל את אחזקותיה בחברה מעל ל-50%.
- טרם החלטת בית המשפט, yes מאוחדת בספרי בזק. הגרעון בהון של yes עמד על כ-3 מיליארד ₪.
- בזק טוענת לאיבוד השליטה בחברה.
- בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי 27 החדש, רואים בבזק כאילו מכרה את כל המניות שברשותה בהתאם לשוויין ההוגן ומנגד רכשה השקעה שתטופל בשיטת השווי המאזני.
- בזק מכירה ברווח של כ-1.3 מיליארד ₪.

הכנה למועצה - יולי 2012
עמוד 63

בהצלחה

BDO
מייסד 1917

הכנה למועצה - יולי 2012
עמוד 64
